

Fijne tribunalen

Nico Dijkshoorn

Helemaal tevreden over de verkiezingsuitslag ben ik niet. Ik had gehoopt dat Forum voor Democratie samen met BBB een onwrikbaar machtsblok zou vormen, waardoor de kans op tribunalen veel groter zou worden. Goede naam voor een nieuwe partij overigens: De Tribunalen.

Ik verheug mij al jaren op tribunalen. Desnoods reis ik ervoor naar Overijssel. Ik hoop met een stuk touw om mijn nek. Ik ken het nu eigenlijk alleen uit films van Paul Verhoeven, maar dat waren nogal ongeorganiseerde tribunalen. Mij kaalscheren en inwrijven met mensenstront, dat ken ik wel. Kaal ben ik al en de dagelijkse stront in mijn ogen is Twitter.

Nee, ik bedoel echt een fijn, netjes georganiseerd tribunaal. Hoe de communistenjacht ooit in de Verenigde Staten werd georganiseerd vond ik er heel aantrekkelijk uitzien. Allemaal mannen in mooie pakken achter een lange tafel, midden in een mooie zaal en dan regisseurs die moesten zweren dat geen enkele cowboy in hun film, met zijn hoed in de hand, richting Moskou bad.

Als het er ooit van komt, een fatsoenlijk tribunaal, dan wil ik dus niet met een touw om mijn voeten achter een tractor naar een houten podium midden op een plein in Emmen worden getrokken, met het woord Columnist op mijn voorhoofd gekliederd.

Een leuk zaaltje graag en dan alles heel formeel. Dat vind ik de fijnste tribunalen. Duidelijke vragen ook, die iets te hard op me worden afgevuurd. "Klopt het, meneer Dijkshoorn, dat u in bepaalde columns op zogenaamd ironische wijze hebt gedroomd van stallen vol met naakte boeren die elke dag alleen twee deciliter afgewerkte motorolie te drinken krijgen?"

"Nee, meneer de voorzitter."

"Klopt het, meneer Dijkshoorn, dat u in 1992 plezier hebt beleefd aan een film waar geen enkele boer in voorkwam? En zo ja, hebt u toen de aftiteling helemaal bekeken en deed u dat samen met andere bioscoopbezoekers die graag kijken naar een film zonder boeren en wat zijn hun namen?"

"Ja. Ze heten Peter en Rob."

"Klopt het dat u soms Engelse liedjes zingt en dat

'Klopt het, meneer Dijkshoorn, dat u in 1992 plezier beleefde aan een film waar geen enkele boer in voorkwam?'

u op een verjaardag in 2018 heel hard, gekleed in mannenlingerie, het liedje *I Will Survive* hebt staan zingen? Laat de foto maar zien."

"Ja dat ben ik, voorzitter."

"In welk land wonen we?"

"Nederland, voorzitter."

"Laatste vraag. Klopt het dat u, vlak na de verkiezingsuitslag in maart 2023, een bakfiets vol met levende jonge varkentjes en kippen het gemeentehuis van Emmen binnen hebt gereden en dat u toen enkele keren hebt geroepen: 'Dood aan de mens, leve de dieren?'"

"Dat klopt, voorzitter."

n.dijkshoorn@parool.nl

Theater Inclusieve adaptatie van Shakespeare

Hamlet uit Nieuw-West

Schrijver Abdelkader Benali bewerkte Shakespeares meesterwerk *Hamlet*. Daarin is de prins een jongen uit Nieuw-West, zijn vriendinnetje een klimaatgekkie. Het resultaat is een aanklacht tegen gentrificatie.

Lorianne van Gelder
KUNST

De koning aller rollen en het stuk der stukken wordt *Hamlet* van William Shakespeare wel genoemd. Het bekende verhaal gaat over de toberige jonge prins die terugkeert aan het hof waar zijn vader net is vermoord, zijn moeder is getrouwd met zijn oom en de geest van zijn vader hem oproept wraak te nemen.

De Toneelmakerij en de Krakeling vroegen Abdelkader Benali voor jongeren een hedendaagse versie te maken van het oerverhaal, dat ook model stond voor *The Lion King* (een aardig feitje dat niet iedereen kent en slim wordt ge-

bruikt in de voorstelling). In maart 2020 zou de versie van Benali, verplaatst naar het Nieuw-West in de 21ste eeuw, in première gaan, maar toen kwam de lockdown. Het stuk moest de ijskast in, de locatie werd veranderd (van Broedplaats de Lely naar Broedplaats De Sloot) en een paar acteurs werden vervangen.

Nu, drie jaar later, gaat deze *Hamlet* alsnog in première. Met Sabri Saddik als de getroebelde prins, zijn eerste toneelrol.

Sabri Saddik (28) is een jongen uit Nieuw-West. Al vroeg zagen zijn dramadocenten op de middelbare school dat er een brok talent in hem school. Hij studeerde Bestuurs- en organisatiewetenschap aan de VU Amsterdam maar werd filmacteur. Hij speelde in series als *Sleepers*, *Mo-cro Mafia* en *Bestseller Boy*.

Zonder een toneelopleiding zei *Hamlet* hem niet zo veel. Maar hem spelen is 'een eer', zegt hij na afloop van een van de laatste de repetities voor de première. Hij is zelfs de eerste Hamlet in Nederland met een Marokkaanse achtergrond. "Ik vind dat belangrijk, de voorstelling is inclu-

→ 'Het hele stuk gaat over je beter voordoen dan je bent,' aldus schrijver Abdelkader Benali.

Voor hem was het veranderen van die paar beroemde woorden vanzelfsprekend. "Het is niet zo dat ik ineens 'hebben en niet hebben' ervan moest maken. Het ontstond gewoon. Ik kwam erachter dat Shakespeare ook veel woorden gebruikt die met geld en winst en verlies te maken hebben: ergens aan verdienen, binnenlopen, jezelf behangen met juwelen. Eigenlijk zit het er al in. Het hele stuk gaat over je beter voordoen dan je bent. Het gaat ook over het dragen van een masker. Hamlet doet zich anders voor dan hij is. Dat sluit ook aan bij onze samenleving van TikTok, Instagram, *fake it till you make it*." Sabri Saddik lepelte het zo op, een telefooncamera op zich gericht, een monoloog als vlog.

Zó bezig met status

Benali: "Als je jezelf de hele tijd beter voordoen dan je bent, kom je in crisis. Hamlet vindt het leven waardeloos omdat hij niet zichzelf kan zijn. We zijn allemaal zo met status bezig, dat zorgt ook voor onzekerheid en gebrek aan zelfvertrouwen. Ik draag Balenciaga, een dikke jas, maar eigenlijk speel ik toneel."

Behalve je anders voordoen dan je bent, gaat deze *Hamlet* over gentrificatie, waarbij rijke bewoners naar een volkswijk trekken. Wie door Nieuw-West fietst, ziet de ene na de andere bouwput. Saddik, die er opgroeide, verbaast zich soms over de grote veranderingen. "Je ziet de ge-

'Shakespeare gebruikt ook veel woorden die met geld en winst en verlies te maken hebben'

bouwen de lucht ingaan. Ik maak mij niet echt zorgen om de veranderingen, maar wel om de mensen voor wie verandering moeilijk kan zijn."

Benali woont sinds drie jaar in Nieuw-West, het was de basis voor zijn bewerking, hij keek om zich heen en concludeerde: hier is echt iets aan de hand, als kleine biotoop en metafoor voor een proces dat in veel steden plaatsvindt. "Ik ben ook onderdeel van die samenzwering, ik hoor bij die gentrificatie. Mensen hebben het gevoel dat ze vernederd worden door die nieuwe gebouwen. Zij wonen nog steeds in versleten gebouwen, terwijl er om hen heen allemaal dure appartementen verrijzen. Aan de andere kant leef ik nu als een koning in mijn nieuwe appartement, maar ben ik in de buurt armzalig, want mensen zien elkaar niet meer, ze zoeken elkaar niet op. Daar moet je als Amsterdam over in gesprek met elkaar."

Het einde is niet hoopvol. Hamlet eindigt met prins Fortinbras van Noorwegen, die de nieuwe wereldorde vormt – in deze versie de durfkapitalist die alleen komt om winst te maken. Benali: "Het blijft een tragedie."

Hamlet, door de Toneelmakerij en de Krakeling, theaterbroedplaats De Sloot, 16/3 t/m 15/4

sief, het is een afspiegeling van de maatschappij. Maar het is geen makkelijke rol, ik bevind me nog in het proces van het eigen maken."

Saddik staat in zwart kostuum met gouden kettinkje op het toneel tijdens de repetitie. Hij is in het begin een depri jongen die net van zijn chique, witte privéschool komt en terugkeert naar Nieuw-West. Zijn vrienden zijn gesjeeste vloggers – Rosencrantz en Guildenstern heten Roos en Goud – en de hosselende Horatio is gehuld in gouden bomberjack. Zijn vriendinnetje Ophelia is een Greta Thunbergachtige klimaat-activiste. Zijn oom Claudius heeft de vastgoedportefeuille van het florerende bouwbedrijf overgenomen en bouwt Nieuw-West vol wohntorens, waar de oude bewoners niet op zitten te wachten. En iedereen vreest voor Fortinbras, een Duitse projectontwikkelaar.

Hebben of niet hebben

Zelfs wie Hamlet nooit las, is ongetwijfeld bekend met de quote *'to be or not to be'*. In deze versie zijn die woorden veranderd in 'hebben of niet hebben, dat is de vraag'. Abdelkader Benali zit in de zaal bij de repetitie. Hij was 25 jaar geleden betoverd door de uitvoering van *Hamlet* door de Trust, met Jacob Derwig in de hoofdrol.

→ De 28-jarige Sabri Saddik (r) speelt Hamlet: 'Het is geen makkelijke rol.' FOTO'S JENNIFER GIJRATH

Tvvooraf Corrie

Van nuchtere Corrie krijg je geen genoeg

In de korte documentaire Corrie staat niet de echtgenoot die in transitie gaat centraal, maar de begripvolle partner.

Corries echtgenoot is een eind op weg met een transitie van man naar vrouw. Dat heeft uiteraard grote impact op het leven van kraanmachinist Albert, die straks als Ashley door het leven zal gaan. Je vraagt het je meteen af: hoe reageren de mannen op de steiger op de verandering van hun collega?

Maar filmmaker Marieke Widlak (1993) heeft voor de korte documentaire *Corrie* voor een andere, vermoedelijk vaak over het hoofd geziene invalshoek gekozen: die van de partner.

Want zoals Corrie vanaf haar witlederen bankstel opmerkt over de reacties op de transformatie van haar geliefde: "Ik vroeg me weleens af: en ik? Ik hoef niet alle aandacht, maar ik werd vergeten."

In *Corrie* schetst Widlak in enkele korte scènes de dilemma's waar het koppel, vijftigers allebei, tegenaan loopt. Zo zien we de twee in hun gezamenlijke kledingkast een outfit uitzoeken en schuiven we bij hen aan aan tafel als de twee de voortgang van de hormoonkuren bespreken.

Juist de nuchtere inborst van Corrie ontroert daarbij. Prachtig is Corries

trotse blik als Ashley tijdens een kroegmiddagje met vrienden wordt geprezen om haar moed. Maar uiteraard, er zijn problemen op te lossen. En daarover is Corrie ontwapenend openhartig.

Specifiek lichaamsdeel

In plat Limburgs informeert haar beste vriendin 'of ze hém in bed niet gaat missen'. Het is duidelijk dat het hier niet om haar partner zelf, maar om een specifiek lichaamsdeel gaat. "Ik ben toch niet gevallen op een lul? Ik kom niks tekort," vat Corrie de situatie onder de lakens uiteindelijk kortdaat samen.

Ondertussen neemt ze ook haar eigen lot in eigen handen. Haar filosofie is eenduidig: als haar partner zich mag ontplooien, dan mag zij het ook. Ze besluit de hobby die haar vader haar in haar jeugd uit haar hoofd praatte, weer op te pakken. En zo zien we Corrie tegenover de vogelkooi in de weer met liedteksten en partituren: eindelijk mag ze zingen.

Het is zonde dat de documentaire maar 25 minuten duurt, want van Corries onopgesmukte levenswijsheden en liefde hadden we nog wel meer willen zien.

Stefan Raatgever

Corrie, NPO 2, vanavond, 22.20 uur

Kunstprijzen naar veelzijdige Al Solh

Jan Pieter Ekker
AMSTERDAM

Mounira Al Solh is de winnaar van de elfde editie van de ABN Amro Kunstprijs. De jury spreekt van 'een talentvolle kunstenaar wier oeuvre zowel persoonlijk is als politiek en zowel verleidelijk als activistisch'.

Al Solh (Beiroet, 1978) studeerde schilderkunst aan de Universiteit van Beiroet (1998-2001) en beeldende kunst aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam (2003-2006). In 2007-2008 was ze resident aan de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam. Tegenwoordig woont ze afwisselend in Libanon en Zutphen. Volgens de jury heeft ze een scherp oog voor de actualiteit en weet ze verhalen en beelden uit verschillende culturen en tijden op een intuïtieve en poëtische manier te verbinden. "Met haar aandacht voor de vrouw in de Arabische wereld vertolkt ze een unieke stem in deze tijd."

Van textiel tot tijdschriften

De jury bewondert de 'eigenzinnige, prikkelende en integere manier' waarop Al Solh haar persoonlijke geschiedenis 'als vrouw en migrant uit Libanon' visualiseert, waarbij ze zich telkens bedient van een ander medium. Ze werkt met textiel, video, taal en muziek, maakt tijdschriften en installaties, ze schildert en geeft performances. "Al die verschillende disciplines worden schijnbaar moeiteloos

BEELD FEIR-SEMLER GALLERY

samengebracht tot één verhaal."

Al Solh overtuigde al in tentoonstellingen in binnen- en buitenland (ze had onder meer solotentoonstellingen in Tokio, Chicago, Libanon en Antwerpen), maar is minder bekend bij een breed Nederlands publiek. De jury is van mening dat haar werk in Nederland meer aandacht verdient en vindt dit het uitgelezen moment om haar daarbij te ondersteunen.

De ABN Amro Kunstprijs is er voor talent in ontwikkeling. De winnaar krijgt 10.000 euro, tentoonstellingen in de Hermitage Amsterdam en de ABN Amro Kunststruimte en er wordt werk aangekocht voor de ABN Amro Kunstcollectie.